

13.5.2025

VIITE Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 14.4.2025

ASIA Ala-Kemijoen ja Perämeren kalatalousalueen lausunto ehdotuksista lohen kaupallisen kalastuksen rajoituksista vuonna 2025

Ala-Kemijoen ja Perämeren kalatalousalue lausuu seuraavaa:

Asetusesityksessä ehdotuksista lohen kaupallisen kalastuksen rajoituksista vuodelle 2025 ja voimassa olevan kalastusasetuksen (1360/2015) perustelumuistiossa 23.11.2015 on useita ristiriitoja Perämeren alueen kaupallisen kalastuksen näkökulmasta. Yksi keskeinen ristiriita liittyy rasvaevällisten lohien eväleikkauspakkoon, joka on tarkoitettu erottamaan viljellyt ja luonnonlohet kalastuksen yhteydessä ja siten auttaa suojelemaan luonnonkantoja ja ohjaamaan kalastusta istutusperäiseen loheen.

Nyt lausunnolla olevassa asetusesityksessä ehdotetaan tiukempia rajoituksia kaupalliselle lohenkalastukselle, mikä vaikuttaa myös istutusperäisten lohien kalastukseen, koska niitä ei huomioida kiintiössä millään tavalla. Perämeren alueella istutusperäiset lohet ovat osa rakennettujen jokien kalanhoitovelvoitteita, jotka on tarkoitettu kompensoimaan merikalastukselle jokien patoamisen seurauksena aiheutuneita lohien saalismenetyksiä. Näin ollen ei ole mitään perusteita säädellä myös istutusperäisten lohien kaupallista kalastusta.

Asetusesityksessä ehdotetuista rajoituksista myös kalastuksen aloitusajankohtien myöhentäminen yhdessä saalismäärien ja pyydysmäärien rajoittamisen kanssa vaikuttavat kaupallisten kalastajien mahdollisuuksiin hyödyntää istutusperäisiä lohia. Tämä johtaa siihen, että kaupalliset kalastajat eivät pysty hyödyntämään istutusperäisiä lohia tehokkaasti, vaikka se on ollut myös kalatalousvelvoitteen alkuperäinen tarkoitus.

Em perusteella kalatalousalue katsoo, että kiintiön ei tule kohdistua istutusperäisiin rasvaeväleikkattuihin lohiin ja kalastus voidaan aloittaa aiemmin ehdolla, että luonnonlohet vapautetaan. Samalla perusteella ei

13.5.2025

myöskään asetusesityksen mukainen pyydysten käyttörajoitus ole perusteltua.

Istutetun (REL) ja luonnonlohen (LL) saaliiden seuranta

Ala-Kemijoen ja Perämeren kalatalousalue, Lapin liiton Kemi- Ounasjoen vaelluskalatyöryhmä, Perämeren Kalatalousyhteisöjen liitto, Voimalohi Oy sekä monet Perämeren rannikon kalatalousalueet ovat vuosina 2020- 2022 useaan otteeseen pyytäneet sekä Varsinais-Suomen Ely-keskusta että maa- ja metsätalousministeriötä aloittamaan selvityksen luonnonlohen (LL) ja rasvaeväleikatun viljellyn lohen (REL) saalisuhteista kaupallisessa kalastuksessa, jotta saadaan tietoa paitsi velvoiteistukkaiden osuudesta saaliista, myös ajankohdista ja alueista, mihin istukkaiden kalastusta mahdollisesti tulee ohjata ja välttää samalla luonnonlohien kalastusta. Ala-Kemijoen ja Perämeren kalatalousalue ja Lapin liitto ovat keskustelleet asiasta viimeksi myös maa- ja metsätalousministeri Sari Essayahin kanssa 15.5.2024 pidetyssä palaverissa, jossa todettiin selvityksen tarve ja sen pikainen aloittaminen.

Asiasta ei kuitenkaan olla tähän mennessä saatu aikaan minkäänlaista käyttökelpoista tietoa, jota juuri nyt kipeästi tarvittaisiin. Liekö selvitystä edes aloitettu.

Yhteenvetona voidaan todeta, että ristiriita asetusesityksen ja voimassa olevan kalastusasetuksen välillä liittyy erityisesti eväleikkausvelvoitteen varsinaiseen tarkoitukseen, jota nyt ei lainkaan huomioida. Kalatalousalue tiedostaa, että on tärkeää löytää tasapaino luonnonlohikantojen suojelun ja kaupallisten kalastajien elinkeinon välillä, jotta kalastuksen kestävyys ja taloudelliset näkökohdat voidaan huomioida. Ammattikalastuksen perusteettomalla heikentämisellä se ei kuitenkaan saa tapahtua.

Hallituksen puheenjohtaja Markku Sotisaari
Ala-Kemijoen ja Perämeren kalatalousalue